

CO DALEJ Z WĘGLEM NA MAZOWSZU? RUSZAJĄ KONSULTACJE

Zakaz spalania węgla od 2024 roku w Warszawie, a od 2030 roku – także w okolicznych powiatach – to główne proponowane zmiany w uchwale antysmogowej dla Mazowsza. Jak wynika z analiz, wprowadzenie takich zmian rocznie uratowałoby życie około 700 osób w samej stolicy. Czy mieszkańcy są za taką rewolucją? Z badania urzędu marszałkowskiego wynika, że 70 proc. – tak. 1 lipca ruszają konsultacje projektu uchwały antysmogowej.

Smog w czasie pandemii szczególnie groźny

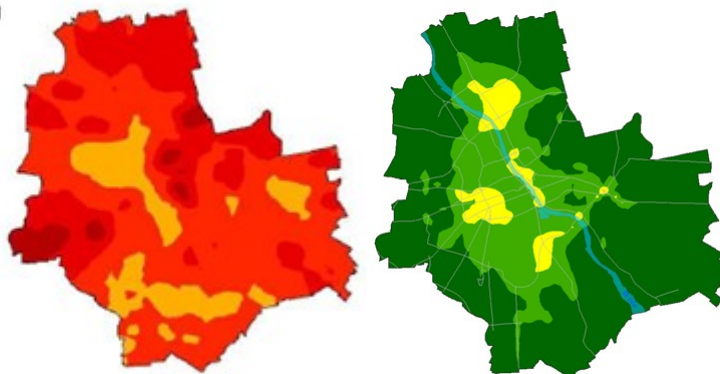
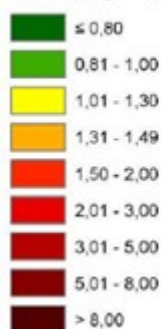
Z powodu złej jakości powietrza co roku na Mazowszu umiera przedwcześnie 6 tysięcy osób. – Skutki smogu dla naszego zdrowia są katastrofalne. Jako lekarz nie mam co do tego wątpliwości. Jak wynika z przeprowadzonych analiz, wprowadzenie nowych regulacji pozwoli rocznie uniknąć nawet 1,2 tys. zgonów na obszarze Warszawy i sąsiednich powiatów. Dla porównania, tylu uczniów liczy duża szkoła. Jeśli nie podejmiemy odważnych działań, nic nie ulegnie zmianie. Pytanie, czy jesteśmy na to gotowi i czy wspólnie decydujemy się na pracę, którą będzie trzeba wykonać, aby pomóc mieszkańcom. Dlatego gorąco zachęcam do udziału w konsultacjach – zarówno samorządy, organizacje pozarządowe, jak i mieszkańców – zaprasza marszałek Adam Struzik.

Zły stan powietrza nie jest również bez znaczenia w czasie pandemii. W miejscach gdzie występuje wysokie stężenie zanieczyszczeń powietrza, organizm ludzki narażony jest na atak z dwóch stron. W Polsce aż 28 proc. zgonów na COVID-19 powiązać można z długotrwałym narażeniem na zanieczyszczenia powietrza. Na spustoszenie, jakie wywołuje w naszym organizmie narażenie na smog zwraca uwagę dr n. med. Grzegorz Krasowski, Zastępca Dyrektora ds. Medycznych Mazowieckiego Centrum Leczenia Chorób Płuc i Gruźlicy w Otwocku. – Długotrwała ekspozycja na zanieczyszczenia takie jak pył zawieszony i związane z nim związki chemiczne zwłaszcza wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne czy dioksyny a także tlenki siarki czy dwutlenek azotu – została zidentyfikowana w badaniach jako czynnik ryzyka nasilenia wielu chorób, w tym przede wszystkim chorób układu sercowo naczyniowego i oddechowego – podkreśla. – Ten niekorzystny wpływ dotyczy wszystkich, ale szczególnie niebezpieczny jest dla dzieci i osób po 65. roku życia. Wpływ zanieczyszczeń powietrza przekłada się także na niekorzystną modyfikację przebiegu chorób już istniejących i zwiększone ryzyko zgonu. Dlatego cieszy fakt, że poza zwiększeniem edukacyjnych działań prozdrowotnych i podnoszeniu świadomości społecznej proponuje się rozwiązania systemowe. To niewątpliwie w dłuższej perspektywie przyniesie korzystne efekty w postaci poprawy stanu zdrowotnego naszego społeczeństwa.

Rok 2024 – pożegnanie Warszawy z węglem?

Uchwała antysmogowa obowiązuje na Mazowszu od 2017 roku. Właśnie rozpoczął się proces jej aktualizacji. Zgodnie z nowym projektem od lipca 2024 roku na terenie Warszawy miałyby obowiązywać zakaz spalania węgla, a od lipca 2030 zakaz spalania wszystkich paliw stałych (np. drewna czy pelletu). W stolicy konsultacje będą prowadzone we współpracy ze stołecznym ratuszem. Już w lutym 2020 r. podczas Kongresu Czystego Powietrza władze województwa oraz m.st. Warszawy zadeklarowały współpracę na rzecz poprawy jakości powietrza, a prezydent Rafał Trzaskowski wyraził gotowość odejścia Warszawy od węgla.

Średnia roczna BAP [ng/m³]

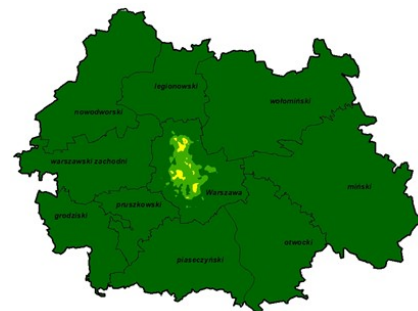
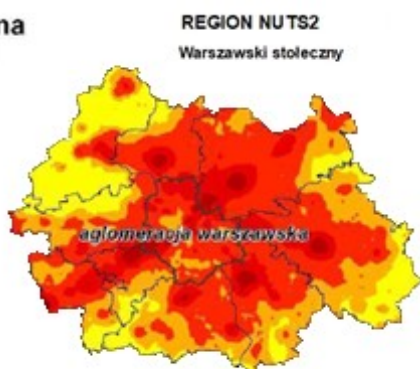
Stężenie benzopirenu w roku 2017 oraz prognoza po wprowadzeniu zakazu spalania węgla w Warszawie

Rok 2030 – podwarszawskie powiaty bez węgla i smogu?

Kolejna propozycja dotyczy powiatów podwarszawskich, w których stan powietrza jest bardzo zły. Od 2030 roku na tym terenie obowiązywałby zakaz palenia węglem i paliwami stałymi. Nowe regulacje objęłyby dziewięć podwarszawskich powiatów: **grodziski, piaseczyński, miński, legionowski, warszawski zachodni, otwocki, nowodworski, pruszkowski i wołomiński**. Na pozostałym terenie województwa odpowiednie regulacje będzie można wprowadzić na wniosek gminy.

Jak mówi **Marcin Podgórski**, dyrektor departamentu gospodarki odpadami, emisji i pozwoleń zintegrowanych urzędu marszałkowskiego, to odważny krok, ale konieczny. – *Jak wynika z badań, poziom szkodliwych dla zdrowia substancji w powietrzu, których źródłem jest spalanie węgla i drewna w domowych piecach, nadal przekracza ustalone standardy. Ma to tym większe znaczenie w Warszawie i sąsiednich powiatach, gdzie przy gęstej zabudowie mamy ponadprzeciętną liczbę osób narażonych. Dlatego ważne jest wykorzystanie wszelkich możliwych narzędzi, w tym także delegacji ustawowej dającej podstawę do wprowadzenia „uchwały antysmogowej” w kształcie odpowiadającym regionalnym uwarunkowaniom* – mówi Podgórski.

Średnia roczna BAP [ng/m³]

Większość mieszkańców za rezygnacją z węgla

Jak wynika z badania przeprowadzonego przez ARC Rynek i Opinia dla urzędu marszałkowskiego, **ok. dwie trzecie** mieszkańców Warszawy i podwarszawskich powiatów wyraża **pełne lub częściowe poparcie dla zakazu**. W stolicy za wprowadzeniem nowych regulacji opowiada się 69 proc. ankietowanych, w podregionie warszawskim wschodnim – 65 proc., a w warszawskim zachodnim – 66 proc. badanych.

Co zmieni uchwała antysmogowa?

Na Mazowszu uchwała antysmogowa została wprowadzona już w 2017 roku. Zgodnie z jej zapisami wszystkie nowe kotły na paliwa stałe instalowane po 11 listopada 2017 r. muszą spełniać wymagania tzw. ekoprojektu (dyrektywy unijnej określającej normy emisji zanieczyszczeń do powietrza dla kotłów oraz ogrzewaczy pomieszczeń). Od lipca 2018 roku na Mazowszu obowiązuje także zakaz spalania części paliw stałych – węgla brunatnego, mułów i flotokoncentratów czy słabej jakości węgla kamiennego i paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20 proc.

*– Kierunek zmian w nowej uchwale antysmogowej jest zgodny zarówno z Europejskim Zielonym Ładem, który zakłada zeroemisyjność do 2050 roku, zaostreniem norm jakości powietrza przez parlament europejski, obowiązującą polityką energetyczną Polski, a przede wszystkim podstawowym prawem do życia w czystym środowisku – mówi dyrektor **Marcin Podgórski**. – Sama Warszawa i okolice potrzebują jednak ambitniejszych zmian ze względu na znaczne przekroczenia norm jakości powietrza, jak i dużą koncentrację ludności – podkreśla.*

W projekcie dla **Warszawy są przewidziane także wyłączenia. W piecach spełniających wymogi ekoprojektu** zainstalowanych między 11 listopada 2017 (po wprowadzeniu pierwszej uchwały antysmogowej) a 30 czerwca 2024 r., **będzie można palić do końca ich żywotności paliwami stałymi** – w tym węglem. Mieszkańcy, którzy po 30 czerwca 2024 zainstalują kotły na paliwa stałe, będą mogli w nich palić do końca ich żywotności innymi paliwami niż węgiel.

W powiatach podwarszawskich od 1 lipca 2030 r. eksploatacja pieców na paliwa stałe będzie zakazana. Jeśli jednak mieszkańcy wymienią swoje instalacje zgodnie z wymogami ekoprojektu między 11 listopada 2017 r. a 30 czerwca 2030 r., będą mogli je wykorzystywać do końca ich żywotności.

Oprócz terminów wprowadzenia nowych zakazów dla Warszawy i powiatów podwarszawskich projekt nowej uchwały wydłuża czas na wymianę pieców o pół roku. Zakaz użytkowania bezklasowych kotłów i kominków niespełniających wymogów ekoprojektu zacznie obowiązywać 1 lipca 2023 r.

Setki zgonów mniej

Urząd marszałkowski opracował kilka scenariuszy analizujących wpływ zmian wprowadzonych przez nową uchwałę. Z raportu przygotowanego przez **Europejskie Centrum Czystego Powietrza** wynika, że wprowadzenie zakazu spalania paliw stałych **pozwoli uniknąć rocznie nawet 730 zgonów w samej Warszawie**. Jak zauważa **Łukasz Adamkiewicz** z Europejskiego Centrum Czystego Powietrza, największy wskaźnik redukcji zgonów oraz hospitalizacji na 100 tys. mieszkańców odnotowano w prognozach dla Otwocka i Żyrardowa. – *Wariant przewidujący likwidację tzw. niskiej emisji, czyli wprowadzenie zakazu spalania paliw stałych może pozwolić uniknąć niemal 1,9 tys. zgonów mieszkańców Mazowsza oraz prawie*

1,4 tys.
oddechowych.

hospitalizacji z przyczyn sercowo-naczyniowych i

Szczegóły konsultacji

Konsultacje projektu nowej uchwały antysmogowej rozpoczną się już **1 lipca** i potrwają **do 16 sierpnia 2021 r.** Uwagi będzie można składać za pomocą formularza elektronicznego dostępnego na stronach urzędu marszałkowskiego (formularz będzie aktywny tylko w terminie trwania konsultacji), pisemnie na adres Departamentu Gospodarki Odpadami, Emisji i Pozwoleń Zintegrowanych UMWM (ul. Kłopotowskiego 5, 03-718 Warszawa) oraz ustnie do protokołu po wcześniejszym umówieniu wizyty.

Szczegóły i formularz będzie można znaleźć na stronach www.mazovia.pl oraz www.powietrze.mazovia.pl.

Marta Milewska
Rzeczniczka Prasowa
Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego
tel. 22 59 07 602, kom. 510 591 974,
e-mail rzecznik@mazovia.pl